

Nieuwsbrief nr. 04 Oktober 2020

In dit nummer:

Voorwoord van de voorzitter

Herdenking Oosterhout en Breda

Dodenherdenking Breda 4 mei 2020

Dodenherdenking Oosterhout 4 mei 2020

Bevrijdingsvuur van Wageningen naar Den Bosch 4 en 5 mei 2020

Dodenherdenking Alphen 15 mei

Overleden Veteranen en lid 1^e PPD

Maczek Memorial Breda open

Poolse luchtmachtgeneraal Boleslaw Stachoń

Voorwoord voorzitter

Voor u ligt de 4^e nieuwsbrief van de vereniging 1^e Poolse Pantserdivisie Nederland van dit toch wel bijzonder vreemd, maar ook lastige coronajaar 2020.

We zitten nog steeds in een coronacrisis, die echter de laatste weken toch wel behoorlijk zorgelijk wordt.

Uiteraard heeft dit alles ook grote gevolgen voor onze herdenkingen op 24 oktober in Oosterhout en 25 oktober in Breda. Wij houden ons strikt aan de richtlijnen van het RIVM, zodat de herdenkingen weliswaar kunnen doorgaan, maar met een zeer beperkt aantal aanwezigen. Het is onmogelijk, en ook niet verantwoord, om nu een herdenking te organiseren met honderden bezoekers. Dit houdt dan ook in dat vanwege deze coronamaatregelen onze herdenkingen van dit jaar veel kleinschaliger zullen zijn dan de herdenkingen bij de 75ste herdenking. Deze had een overweldigende belangstelling (meer dan 1000 bezoekers waren aanwezig op het Pools Militair Ereveld aan de Ettensebaan te Breda) in 2019.

De herdenkingen in Breda en Oosterhout vinden dit jaar dan ook in besloten kring en aangepast plaats, waarbij slechts enkele genodigden aanwezig kunnen zijn. Publiek is helaas niet toegestaan. Alle organisaties die normaliter onze herdenkingen bijwonen (circa 45) krijgen een brief dat de herdenkingen dit jaar helaas niet door gaan.

Om onze militairen van de 1^e Poolse Pantserdivisie die hun leven gaven voor onze vrijheid niet helemaal te vergeten, worden er wel tijdens een zeer korte herdenkingsbijeenkomst kransen gelegd bij het monument. Hierbij mogen van de gemeente maximaal 40 personen aanwezig zijn.

We betreuren het dat we op voorspraak van onze Burgemeesters zo'n besluit hebben moeten nemen, maar gaan er ook van uit dat u begrip hebt voor dit logische besluit. Het is helaas niet anders, maar we kijken al wel hoopvol uit naar 2021 en hopen dan weer een normale herdenking onder grote belangstelling te kunnen organiseren.

Herdenking Pools Militair Ereveld Oosterhout 24 oktober 2020

I.v.m. de Coronamaatregelen (Covid-19) en na overleg met de gemeente Oosterhout wordt ook op het Ereveld in Oosterhout een zeer korte herdenking gehouden.

Tijdens de herdenking zal het Ereveld gesloten zijn voor publiek. Enkele genodigden zullen bloemen leggen en helaas kunnen wij tijdens de herdenking geen andere bloemleggers toelaten, wat ons erg spijt.

Uiteraard kan er op elk ander tijdstip van de dag bloemen gelegd worden. Wij hopen in 2021 weer een mooie en gedenkwaardige herdenking te kunnen organiseren.

Het bovenstaande onder voorbehoud van de dan geldende coronamaatregelen.

Wadec Salewicz

DODENHERDENKING 4 MEI BREDA

Elk jaar wordt op 4 mei onder grote belangstelling in het Valkenberg bij het monument van de Vlucht de jaarlijkse dodenherdenking van Breda gehouden. In verband met het corona virus is echter dit jaar alles anders en werd deze herdenking weliswaar gehouden, maar wel zonder publiek.

De Stichting 4 mei Dodenherdenking Breda had zoals overal in Nederland aangegeven dat alleen de Burgemeester op een niet bekend gemaakt tijdstip overdag een krans zou leggen. Ook was aangegeven dat overige organisaties overdag bloemen konden leggen bij het monument.

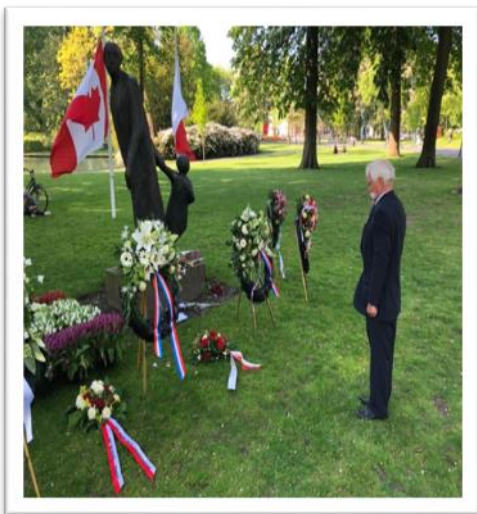
Omdat wij het belangrijk vonden dat de dodenherdenking toch doorging, hadden wij als 1^e Poolse Pantserdivisie besloten op 4 mei toch een bloemstuk te leggen bij het monument.

Bolek Krzeszewski en ik hebben om 17.30 uur namens onze vereniging bloemen gelegd bij het monument.

Overdag waren er al kransen gelegd door Burgemeester Depla en de voorzitter van de Stichting 4 mei Dodenherdenking Breda.

Eerder op die dag hebben een delegatie van de Poolse Ambassade en de Nederlandse Strijdkrachten ook kransen bij het monument gelegd.

Stas Szamrowicz

Dodenherdenking 4 mei 2020 in Oosterhout.

Nu in 2020 is alles anders, we leven in een tijd waarin we voelen wat beperking van vrijheid is.

We hebben een onzichtbare vijand.

Niet te vergelijken met oorlogstijd, maar het besef is er. Daarom werd vanwege het coronavirus zowel in het park in Oosterhout als op het Pools Militair Ereveld een korte plechtigheid gehouden.

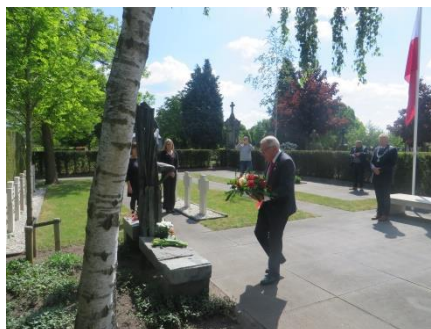
In het park in Oosterhout werden om 10.00 uur door de burgemeester, de voorzitter van het oranje comité, de VUMO en door de 1e Poolse Pantserdivisie kransen gelegd bij het monument.

Na de last Post en twee minuten stilte was de plechtigheid ten einde.

Om 15.00 uur werden door de burgemeester en ons bestuurslid Wadec Salewicz kransen gelegd bij het monument op het Pools Militaire Ereveld aan de Veerseweg. Ook hier was het einde van de plechtigheid na twee minuten stilte afgelopen.

Het was een aparte ervaring.

Wadec Salewicz

Dodenherdenking Alphen op vrijdag 15 mei 2020.

De herdenking was een sobere doch waardige bijeenkomst. In de openingstoespraak memoreerde de burgemeester dat, ondanks dat de omstandigheden in de oorlog moeilijk waren pastoor Bink tóch een herdenking hield voor de gevallen burgerslachtoffers. Nu zijn de omstandigheden ook moeilijk door het Covid-19 virus. Het is aan ons om nu toch ook een herdenking te houden.

Na deze korte toespraak werden er bij het Pools monumentje tegenover de kerk bloemen gelegd namens de 1e Poolse Pantserdivisie en namens de gemeente Alphen-Chaam.

Hierna ging het kleine gezelschap van 5 personen, gepaste afstand houdend, naar het kerkhof. Gevolgd door enkele belangstellenden.

Op het kerkhof werden bloemen gelegd door burgemeester Minses van Alphen-Chaam. Hierna werd het Nederlands volkslied geblazen door de aanwezige trompettist. Voorts werden er bloemen gelegd door de heren Weber en Bijlsma namens de bond van wapenbroeders. Ook legde de heer Nowak bloemen namens de 1^e Poolse Pantserdivisie. Hierna werd het Poolse volkslied geblazen.

Vervolgens werden de namen voorlezen van alle burgerslachtoffers uit 1940, de gefusilleerde verzetsman en de gevallen Poolse bevrijders. Na het noemen van elke naam werd er een klein boeketje bloemen gezet bij elk graf. Alle kruizen waren voorzien van een foto van de persoon die daar begraven ligt.

De trompettist blies nu het signaal Taptoe, gevolgd door twee minuten stilte.

De bijeenkomst werd besloten door een dankwoord van burgemeester Minses.

Cees Nowak

Fotograaf: Erwin Goossens

75 jaar vrijheid

Dit jaar was door het coronavirus het doorgeven van het Vrijheidsvuur anders dan anders.

Door het nationaal comité 4 en 5 mei werd mij gevraagd om op de avond van 4 mei het Vrijheidsvuur van Wageningen naar Brabant te brengen.

Het eeuwige Vrijheidsvuur brandt in Wageningen, Stad der Bevrijding.

Het Vrijheidsvuur is HET symbool voor leven in vrede en vrijheid.

Ieder jaar wordt op 4 mei om 24.00 uur het vuur doorgegeven om zo ook in de rest van Nederland op 5 mei het Vrijheidsvuur te kunnen ontsteken.

Ik wil in het kort de avond in Wageningen en Den Bosch op 4 mei schetsen.

Om 21.00 uur werd ik in een jeep naar het vuur gebracht vlak naast Hotel de Wereld.

Daar werd mij door de commissaris van de Koning van Gelderland gevraagd wat het voor mij betekende om het Vrijheidsvuur in ontvangst te mogen nemen en te brengen naar Brabant.

Het antwoord was dat dit ik zeer trots was om het vuur naar Brabant te brengen temeer dat 75 jaar geleden de soldaten van de 1^e Poolse Pantserdivisie, waaronder mijn vader, een gedeelte van Brabant bevrijd hebben en dat ik nu het Vrijheidsvuur naar onze provincie mag brengen. Het vuur werd door fakkel op fakkel aan mij doorgegeven en vervolgens door middel van een stormlamp meegenomen naar Den Bosch.

De avond in den Bosch op 4 mei.

Aangekomen in den Bosch met het vuur waar ik opgewacht werd door de commissaris van de koning en de burgemeester van Den Bosch.

Rond middernacht werd na een kort interview het vuur door fakkel op fakkel doorgegeven aan de commissaris die hiermee het vrijheidsvuur met op de achtergrond de St Jan om 24.00 uur aangestoken heeft.

Het was een zeer mooie en gedenkwaardige 4 en 5 mei.

Wadec Salewicz

Overleden Oud-strijders in Nederland en Polen en familieleden van onze vereniging :

Op 10 mei 2020 is de Poolse oorlogsveteraan Roman Figiel op 94 jarige leeftijd in Breda is overleden.

Wij zullen hem blijven herdenken als een van onze grote helden. En dat hij rust in vrede.

Op 25 mei 2020 overleed onze veteraan van de 1e Poolse Pantserdivisie, bevrijder van Breda, Edmund Semrau in de leeftijd van 94 jaar.

We zullen hem missen. En dat hij rust in vrede.

Poolse Oud-strijder Marian Słowiński is op 8 mei 2020 101 jaar geworden.

Echter ontvingen we op 2-06-2020 het trieste bericht, dat onze grote vriend en Poolse Veteraan Marian Slowinski op 101 jarige leeftijd is overleden. Ook hem zullen we missen op onze herdenkingen in Oosterhout en Breda. Dat hij rust in vrede.

Op 28 juni 2020 overleed Mevrouw Joke Krzeszewski-Robijns op 95 jarige leeftijd. Zij was lid van onze vereniging en was de moeder van ons bestuurslid Bolek. Dat ze rust in vrede.

Op 4 augustus 2020 overleed op 99 jarige leeftijd Kapitein Jan Prabucki, Militair van het 9ste Vlaanderen Bataljon. Dat hij rust in vrede.

Op 24 augustus 2020 is mevrouw Ria Krzemiński – Aertse op 96-jarige leeftijd overleden, echtgenote van oud-strijder Janek Krzemiński . Dat ze rust in vrede.

Dodenherdenking 2018 Roman Figiel en Ria Krzeminski

Bezoekers Maczek Memorial Breda

Reserveringen voor een bezoek aan het Maczek Memorial Breda gaan via de site <https://maczekmemorialbreda.nl>.

Met ingang van 1 juli 2020 mogen bezoekers eveneens zonder reservering worden toegelaten, **mits daarvoor voldoende ruimte vrij is.**

Regel is dat er tussen de bezoekers de **verplichte afstand van 1,5 meter** moet kunnen worden aangehouden.

Openingstijden: woensdag van 13.00 – 17.00 uur

Zaterdag van 11.00 – 17.00 uur

Zondag van 11.00 – 17.00 uur

Toegangsprijzen: tot en met 12 jaar € 3,50

Volwassenen: € 5,00

Poolse luchtmachtgeneraal Stachoń sterft boven Drenthe en begraven op Poolse begraafplaats Breda

Met de dood van de Poolse groepscommandant Boleslaw Stachoń verliest Polen in 1941 boven Drenthe een markant luchtmacht pionier. Hij wordt geboren op 18 mei 1897. In de Eerste Wereldoorlog dient hij aan het Italiaanse front. Na de oorlog wordt de beroepsofficier hij een belangrijke instructeur op het Infanterie Training Center in Rembertów.

In 1922 volgt Stachoń de pilotenopleiding in zijn land. Hij is dan al kapitein en bouwt snel een uitstekende reputatie op als piloot. In 1925, tijdens een Pools militair bezoek aan Parijs, vestigt hij een record door met een gevechtsvliegtuig in 14 minuten en 28 seconden te klimmen naar een hoogte van 6000 meter.

Gyrocopter

In 1927 wordt hij als majoor chef-piloot op een militaire luchtvaartopleiding: de Central School of Aviation in Bydgoszcz. Daarna is Stachoń de baas van diverse pilotenscholen. Hij leert piloten niet alleen vechten en bombarderen, maar bijvoorbeeld ook doelen fotograferen.

Hij is de eerste Poolse piloot die vliegt met een gyrocopter, een vliegtuig dat een motorloze rotor heeft. Boleslaw Stachoń vliegt er op 10 oktober 1934 mee van Warschau naar Londen. (Na de opkomst van de helikopter in de jaren veertig verliest de autogiro snel aan populariteit.)

Hij schrijft artikelen en boeken over bijvoorbeeld luchtschepen en is betrokken bij tal van vernieuwingen de Poolse militaire luchtvaart, bijvoorbeeld op het gebied van bepantsering.

Boleslaw Stachoń verhoogt het niveau van de Poolse gevechtspiloten.

Oorlog

Vanaf maart 1939 is hij als kolonel betrokken bij tal van missies om de strekte van de Duitse strijdkrachten in kaart te brengen in de regio's van Danzig en Oost-Pruisen. Na de Poolse mobilisatie in augustus wordt hij verantwoordelijk voor een groot deel van de Poolse luchtmacht. Na de Duitse invasie komt hij eerst in Roemenië en daarna in Frankrijk terecht. Zijn vrouw en kind zijn dan al onderweg naar Engeland. Hij wordt daar eind 1940 commandant van een trainingscentrum van de Poolse luchtmacht in Blackpool.

Commandant basis Swinderby

Als veertigplusser is hij te oud om nog zelf missies te mogen vliegen. De legerleiding verbiedt vanwege de risico's het meevliegen van hoge militairen. Op de luchtmachtbasis in Swinderby krijgt hij de verantwoordelijkheid voor twee Poolse squadrons (300 en 301) binnen de Royal Air Force. Op zijn verzoek gaan die vliegen met de Wellington-bommenwerper. En hij pakt iedere kans om toch tegen de regels in mee te vliegen als er eens een bemanningslid ontbreekt.

Zo ook op 3 juli 1941 als squadron 301 op een missie gaat om Bremen te bombarderen en piloot luitenant Butkiewicz iemand tekort komt. Boven Drenthe wordt de Wellington R1492 met Boleslaw Stachoń even na middernacht - op 4 juli 00.34 uur - door de Messerschmitt Bf 110 van de vermaarde Oberleutnant Helmut Lent neergeschoten. Lent is gestationeerd op Fliegerhorst Leeuwarden en zou in 1944 een staatsbegrafenis krijgen na een ongeluk tijdens een routinevlucht. Zijn kist werd in de rode zaal van de Rijkskanselarij in Berlijn opgebaard vanwege de 110 vliegtuigen die hij neerschoot. Waaronder dus deze Wellington. Stachoń is het enige bemanningslid dat door de aanval sterft. De andere vijf leden van de bemanning worden gevangengenomen.

De bommenwerper met grondbemanning waar Boleslaw Stachoń op de fatale datum van 4 juli 1941 deel van uitmaak.

Eerste Exloërmond

Luchtmacht-generaal Stachoń wordt begraven in Eerste Exloërmond en krijgt een opvallende grafsteen (foto uit 1958). Hij krijgt postuum tal van hoge onderscheidingen. Vele jaren na de oorlog wordt zijn stoffelijk overschot alsnog overgebracht naar de Poolse begraafplaats in Breda.

Boleslaw Feliks Stachon wordt daar alsnog disciplinair

gestraft voor zijn meevliegen in de bommenwerper: hij wordt met de lagere rang van brigade-generaal ter aarde besteld: postuum gedegradeerd dus. Zijn zoon weet dat later met heel veel moeite ongedaan te maken. Hij is gerehabiliteerd.

De zoon bij het graf van zijn vader.

Bronvermelding: overgenomen ter info van website: www.drentheindeoorlog.nl

Versterking bestuur.

Wij zijn nog steeds op zoek naar, liefst jongere, personen die ons bestuur willen komen versterken.

Heeft u interesse of kent u iemand die mogelijk interesse heeft neem dan contact op met Stas Szamrowicz (06-31967599 of stasine@ziggo.nl)

of

secretaris Frans Olejek (076-5415041) .

Vereniging 1e Poolse Pantserdivisie Nederland

Secretariaat Biezenstraat 5 4824ZJ Breda

Telefoon: 076-5415041

E-mail: f.olejek@ziggo.nl

info@vereniging-1epoolsepantserdivisie-nederland.nl

www.facebook.com/1e-Poolse-Pantserdivisie-Nederland

Het doel van de vereniging is:

- *Het behouden van de herinnering aan de 1e Poolse Pantserdivisie en het organiseren van herdenkingen voor de gevallen Poolse militairen tijdens de bevrijding van Nederland.
- *Bewaken en verbreiden van de herinnering van de 1e Poolse Pantserdivisie door onder anderen publiciteit.
- *Het vertegenwoordigen van de 1e Poolse Pantserdivisie bij betrekkingen en festiviteiten naar buiten.
- *Steun te verlenen aan het Maczekmuseum bij de bewaking van historische voorwerpen en archieven.
- *Het zorgdragen van het Poolse vaandel.

Nog meer doelstellingen van onze vereniging kunt u vinden op onze website.

Secretariaat Biezenstraat 5 4824ZJ Breda

Bezoek ons web www.vereniging-1epoolsepantserdivisie-nederland.nl

- Lid worden : 076-541504

Bezoek ook onze Facebook pagina

Voor Uwe en Onze Vrijheid

Oktober2020